

Přechod planety Merkur přes Slunce

Pro žáky z hvězdářského kroužku jsme připravili pozorování neobvyklého úkazu: přechodu planety Merkur přes sluneční kotouč. Poslední představení tohoto vesmírného divadla se odehrálo v pondělí 9. května a my jsme s našimi dalekohledy byli u toho!

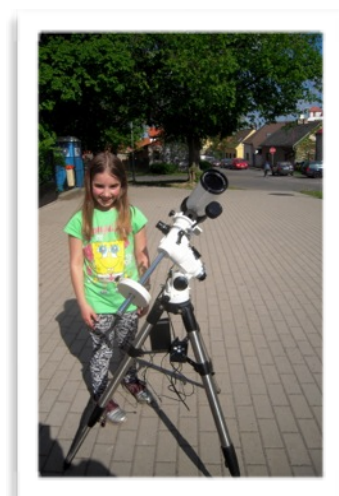
Další reprízy jsou nachystány až na roky 2019, 2032, 2039 a 2049 - proto jsou podobná představení tak vzácná.

Za místo pozorování jsme zvolili prostor před budovou TGM, abychom pohled do dalekohledu mohli nabídnout i rodičům, kteří svoje děti vyzvedávají odpoledne ze školní družiny. Úkaz se odehrával celé odpoledne, mezi 13:12 hod a 20:24 hod. Čas nám tak hrál do karet, a pro naše pozorování jsme původně plánovali dobu mezi 14. a 16. hodinou. Nakonec jsme se zájemcům věnovali od 13:00 do 16:30 hod.

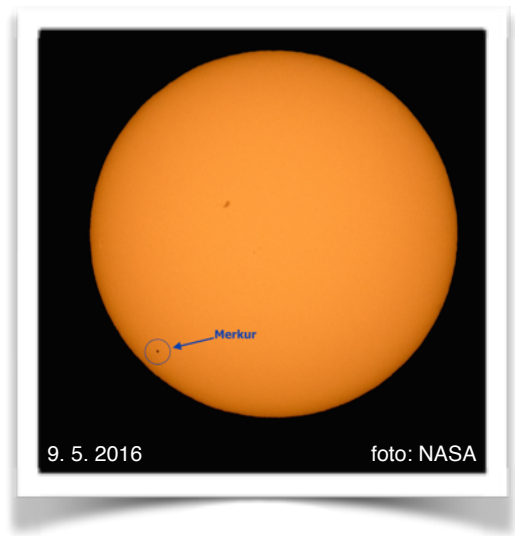
Pozorovali jsme dvěma dalekohledy. Prvním, hvězdářským dalekohledem opatřeným speciálním filtrem (pro znalce: Celestron Omni 127 XLT, 127/1250 mm, zrcadlový dalekohled systému Schmidt-Cassegrain s filtrem z folie Astro Solar Baader), a druhým, speciálním slunečním teleskopem (LUNT LS60TC Ha/B1200 pro pozorování Slunce v čáře H-alfa 656,3 nm).

Oba dalekohledy nabídly pohled na naše Slunce s pomalu se ploužící drobnou černou tečkou, kterou byla právě planeta Merkur. Slunce s nepatrným zástínem Merkuru jsme sledovali ve dvou různých zvětšeních, abychom spatřili jednak naráz celý kotouč Slunce a jednak detail drobného kotoučku Merkuru.

Kromě dětí z hvězdářského kroužku a z astronomického kroužku se do pozorování zapojili také další žáci, jejich rodiče, i paní učitelky z družiny a z obou stupňů naší školy. Celkem se dalekohledy podívalo osmdesát dětí a téměř dvacet dospělých. Počasí nám přálo, sluníčko pěkně pražilo, a tak byl kolem dalekohledů neustále hrozen zájemců. O dalekohledy jsme se starali ve dvou a mohli jsme se tak věnovat i množství zvědavých dotazů od mnohých účastníků. Velkou pomocnici jsme při tom našli v Renatě Hanušové ze 4. A, která dokázala vlastní vědomosti a poznatky z astronomického kroužku zájemcům předávat jako skutečná odborná průvodkyně.

Porovnání velikostí Slunce a jedné z planet Sluneční soustavy bylo poučné. Pro všechny účastníky pak pozorování představovalo možnost podívat se na školní fyziku jinak, zajímavěji. Chvějící se nicotná tečka sunoucí se před Sluncem sama o sobě nepředstavovala příliš úchvatnou podívanou. Ale jedinečná byla možnost bezprostředního sledování takového úkazu, který se odehrává na sekundu přesně podle výpočtů. A přímé srovnání velikosti obyčejné planety s naší hvězdou je názorné a vede člověka k jisté pokoře a potřebné touze poznávat svět kolem nás.

Za **Hvězdářský kroužek** a **Astronomický kroužek ZŠ B. Hrozného**
Jaroslav Soumar